

Zilverstraat 69
Postbus 340
2700 AH Zoetermeer
t +31 (0)79 3 252 252
f +31 (0)79 3 252 290
e info@bouwendnederland.nl
i www.bouwendnederland.nl

Datum: 27 maart 2019
Ons kenmerk: 1903-54122/RHe
Uw kenmerk:

Behandeld door: Ruben Heezen
Telefoon: +31 (0)20 5 756 700
E-mail: r.heezen@bouwendnederland.nl

Betreft: Suggesties Bouwend Nederland voor het Collegeakkoord Provincie Utrecht

Geachte heer Van Ojik,

Provincie & Bouwend Nederland

Provincies zijn een belangrijke partner voor de leden van Bouwend Nederland. De provincie stelt en coördineert ruimtelijke kaders, maakt regels en investeert. Daar kruisen de wegen met onze leden die bouwprojecten ontwikkelen, natuur, fietspaden of wegen aanleggen of onderhouden. Bouw- en infrabedrijven hebben van oudsher een sterke lokale en regionale gebondenheid. De werknemers van de bouw- en infrabedrijven binnen uw provincie wonen, werken en recreëren vaak ook binnen uw provincie. Een gezonde bouwsector levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een gezonde provincie en helpt u maatschappelijke opgaven op te lossen.

Provincie als opdrachtgever:

Leden van Bouwend Nederland hebben regelmatig te maken met de provincie als opdrachtgever. De afgelopen jaren zijn steeds meer publieke opdrachtgevers hun aanbestedingen en het opdrachtgeverschap anders gaan inrichten, waarbij samenwerken, innovatie en kwaliteit de boventoon voeren. De marktvisies van de waterschappen en Rijkswaterstaat zijn hier voorbeelden van. Bouwend Nederland staat hier positief tegenover en doet u de volgende suggesties:

1. Bouw- en infrabedrijven zorgen veel lokale werkgelegenheid. In het uitnodigingsbeleid van de provincie verdienen lokale en regionale bedrijven daarom een goede kans. Gebruik de ruimte die de aanbestedingswet hiervoor biedt. Maak opdrachten niet onnodig groot en kies waar mogelijk voor de onderhandse procedure;
2. Neem het toepassen van de bouw-cao mee als eis in de selectie van aannemers, zodat er geen ruimte is voor oneerlijke concurrentie op loon en arbeidsvoorwaarden. Helaas komt het nog te vaak voor dat bedrijven die de cao ontduiken de aanbesteding kunnen winnen;
3. Lok innovatie uit in aanbestedingen en pre-concurrentieel overleg met de markt. Om de grote opgaven in de gebouwde omgeving en infrastructuur doelmatig en slim op te lossen is samenwerking tussen overheid, markt en kennisinstellingen nodig. Daartoe is het belangrijk een gezamenlijk beeld te krijgen van de opgave en elkaars belangen en wensen en perspectief te hebben op toekomstig marktvolume. De Bouwagenda is hiervan een

- goed voorbeeld. Innovatievriendelijk aanbestedingsbeleid zorgt ervoor dat marktpartijen slimmere, kosten-efficiëntere en duurzame oplossingen aan kunnen bieden;
4. Voor de aanleg en onderhoud van infrastructuur bepleiten wij bovenjaarlijkse continuïteit. Bouwend Nederland ziet vaak dat publieke opdrachtgevers een jaarcyclus hanteren waarbij aan het begin van het jaar plannen worden gemaakt die allemaal in het tweede deel van het jaar uitgevoerd moeten worden. Dat legt een grote druk op continuïteit van bedrijven en werkt kostenverhogend voor de opdrachtgever. Bovenjaarlijks plannen en anti-cyclisch beleid zorgen voor continuïteit en voorspelbaarheid in werkgelegenheid én lagere prijzen;
 5. Het komt maar zelden voor dat u een beroep moet doen op een bankgarantie. De standaard betalingsregelingen bieden doorgaans voldoende zekerheid. Wees daarom terughoudend met het vragen van een bankgarantie. Weeg nut en noodzaak per geval en breng de omvang van de garantie terug naarmate het project vordert. Bij projecten onder €300.000,- voegt een bankgarantie sowieso niets toe. De doorlooptijd van de projecten van deze omvang is dermate klein dat het risico van faillissement en het niet opleveren van het project in de praktijk niet voorkomt.

Lees meer over:

- Toepassen van de cao: <http://www.bouwendnederland.nl/download.php?itemID=29836>
- Innovatie uitlokken & de Bouwagenda: <http://www.debouwagenda.com/default.aspx>
- Continuïteit & aanbesteden: hoofdstuk vijf van de brochure 'Bouwen doen we samen', een gezamenlijke publicatie van FNV, CNV Vakmensen en Bouwend Nederland: <http://www.bouwendnederland.nl/download.php?itemID=8662438>
- Bankgaranties: <http://www.bouwendnederland.nl/download.php?itemID=1360283>

Provincie als ruimtelijk bestuur:

De provincie heeft een zeer belangrijke rol in de ruimtelijke ordening. De komende jaren wordt die rol nóg belangrijker, door de (woning)bouw- en verduurzamingsopgave waar we voor staan en de groeiende druk op de infrastructuur. Zorgvuldige afwegingen op regionaal niveau, met een realistische blik, zijn noodzakelijk om te zorgen dat het ook in de toekomst prettig en duurzaam wonen, werken, reizen en recreëren is in uw provincie. Daarom hebben wij de volgende aanbevelingen:

1. Kijk realistisch naar de woningbouwopgave: op sommige plekken kan deze binnenstedelijk worden opgelost, maar op sommige plekken niet. Hou er rekening mee dat overprogrammering nodig is voor voldoende woningbouw; gemiddeld 30% van de plannen komt door meerdere oorzaken niet of pas veel later tot ontwikkeling;
2. Maak gebruik van de Financieringsfaciliteit Binnenstedelijke Transformatie of richt een soortgelijk transformatiefonds op. Een groot deel van de bouwopgave moet binnenstedelijk plaatsvinden. Vaak moet daar eerst voor gesaneerd worden, bedrijven worden uitgeplaatst etc. De markt kan of mag dit niet altijd voorfinancieren waardoor ontwikkelingen stilvallen. Een revolverend fonds lost dit probleem op door de voorfinanciering (deels) voor zijn rekening te nemen.

3. Benader de bouwopgave niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief. Verschillende doelgroepen hebben verschillende woon- en locatiewensen. Niet iedereen wil een grondgebonden woning aan de rand van de stad, of wonen in een omgebouwd kantoor;
4. Kies bewust een rol in de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Die rol kan variëren van aanjager tot regisseur, of het faciliteren van bepaalde maatschappelijke initiatieven, zoals het Drents Energieloket. Kies de rol die nodig is en die bij uw provincie past. De provincie kan sowieso een belangrijke rol spelen in (boven)regionale afstemming van plannen en verbinding tussen Rijk en gemeenten.
5. Een goede infrastructuur is een essentiële voorwaarde voor economische groei in de provincie. Economische groei, bedrijvigheid, leefbaarheid, toerisme en welzijn zijn gebaat bij een robuust netwerk van bovengrondse en ondergrondse infrastructuur. Een infrastructuur die veilig, onderhouden en optimaal te gebruiken is. In het provinciale mobiliteitsbeleid moet een goede, toekomstbestendige én veilige infrastructuur voorop staan;
6. Provinciale bruggen, sluisen, tunnels en viaducten die de provincie in beheer heeft, vormen cruciale en onmisbare onderdelen van het netwerk. Veel 'kunstwerken' dateren uit de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw en hebben het einde van hun levensduur bereikt. Uit veiligheids- en bereikbaarheidsoverwegingen moet er een gericht provinciaal beleid en een bijpassend 20-jaren budget beschikbaar komen om de renovatie en vervanging van kunstwerken op te pakken. Hiervoor kan een (gedeelte van) de jaarlijkse inkomsten via de Provinciale opcenten worden gereserveerd voor een Provinciaal Fonds Vervanging & Renovatie Kunstwerken.

Lees meer over:

- De woningbouwopgave en de beschikbare binnenstedelijke plancapaciteit: <http://www.pbl.nl/publicaties/een-regionale-verkenning-woningbouwmogelijkheden-in-de-bestaande-stad>
- De Financieringsfaciliteit Binnenstedelijke Transformatie: <https://www.svn.nl/fondsmanagement/fondsdetail/transformatiefaciliteit>
- Woon- en locatiewensen vind u in het WoOn onderzoek van het ministerie van BZK: <https://www.woononderzoek.nl/handlers/ballroom.ashx?function=download&id=98&rnd=0.17058134692033677>
- Verduurzaming en het Klimaatakkoord: <https://www.klimaatakkoord.nl/klimaatakkoord>
- Informatie over aardgasvrij en zeer energiezuinig bouwen: <https://www.lente-akkoord.nl/category/documentatie/publicaties/>
- Drents Energieloket: <https://www.drentsenergieloket.nl/>
- Klimaatadaptatie in bebouwd gebied: <https://ruimtelijkeadaptatie.nl/>
- [Transitieagenda circulaire bouweconomie & de Bouwagenda:](http://www.debouwagenda.com/themas/917080.aspx?t=Thema+6%3a+circulaire+bouw+economie) <http://www.debouwagenda.com/themas/917080.aspx?t=Thema+6%3a+circulaire+bouw+economie>

De provincie als aanjager voor onderwijs en arbeidsmarkt

De bouw- en infrasector bevindt zich op dit moment in een periode van hoogconjunctuur. Er is veel werk, maar niet overal is het aanbod van arbeidskrachten toereikend. De provincie kan een

belangrijke rol spelen bij regionale onderwijs- en arbeidsmarkttrajecten en hiermee de provinciale economie versterken. Daarvoor hebben wij de volgende aanbevelingen:

1. Social return on investment (SROI) was gedurende de economische crisis een manier om mensen met achterstand op de arbeidsmarkt toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Op dit moment is het, vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, lastig om aan de afspraken van SROI tegemoet te komen. Wij vinden dat SROI ook ingevuld moet kunnen worden met inzet van leerlingen of scholing voor werknemers in het kader van de energietransitie;
2. De vraag naar werk neemt toe. In verschillende provincies werken technische sectoren samen in het Techniepact. Bouwend Nederland is van mening dat alle provincies hier actief mee aan de slag moeten gaan;
3. De toegenomen vraag naar werk in de bouw en infrasector zal niet alleen door meer instroom van jongeren kunnen worden opgelost. Wij willen, met de provincies, eenduidige arbeidsmarkttroutes voor zij-instromers ontwikkelen, bijvoorbeeld voor statushouders. Voor statushouders zijn de arbeidsmarkttrajecten per gemeente verschillend. Door meer eenduidige routes voor deze groep, kunnen wij hen sneller en beter een plek geven in onze sector. Daarnaast kunnen via intersectorale arbeidsmobiliteit werknemers die uitstromen uit bedrijven – bijvoorbeeld de bankensector – omgeschoold worden naar de bouwsector.

Lees meer over:

- De versterking van de regionale arbeidsmarkt:
<https://www.gelderland.nl/werk-en-ondernemen/Gelderland-Werkt.html>
<https://overijsselsvakmanschap.nl/>
<http://www.overijssel.nl/thema's/economie/onderwijs-werk/techniepact-2020-0/>
<https://www.flevoland.nl/wat-doen-we/economie/goed-geschoolde-beroepsbevolking>
- Het Techniepact: www.techniepact.nl .

Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog vragen hebben, dan zijn wij u graag van dienst.

Met vriendelijke groet,
Bouwend Nederland

Jan Overtoom
Regiomanager Bouwend Nederland regio Randstad Noord